

Acte de lliurament dels premis i les borses d'estudi

(Sala Prat de la Riba, 26 d'abril de 2000)

Parlament del president de l'Institut d'Estudis Catalans

I vui commemorem la festivitat de Sant Jordi, també patró de l'Institut d'Estudis Catalans, amb aquest acte de lliurament dels premis convocats ara fa un any: premis a estudis i a treballs de recerca escrits en català, una llengua que, des de la codificació i la normativització dutes a terme aquest segle per l'Institut d'Estudis Catalans, és apta no solament per a expressar els sentiments més íntims, no solament per a comunicar-se en societat, no solament com a llengua literària, sinó que és també una llengua adequada per a l'expressió científica.

Per a estimular l'ús del català com a llengua científica i d'estudi foren creats, l'any 1915, els premis que, any rere any, creixents en nombre i actualitzant-ne la temàtica, convoca l'Institut. Uns premis a diferents nivells: per a investigadors, segons les àrees temàtiques de les seccions de l'Institut (la Històrico-Arqueològica, la de Ciències Biològiques, la de Ciències i Tecnologia, la Filològica i la de Filosofia i Ciències Socials); per a estudiants, convocats per diverses societats científiques de l'Institut; alguns de dotats per fundacions pròpies de l'Insti-

tut, com el Mercè Rodoreda o el Ferran Sunyer i Balaguer; uns altres de dotats per fundacions o entitats privades, com la Fundació Mas Molas, la Fundació Caixa de Sabadell o la Caixa de Catalunya. I uns altres premis, finalment, oberts a tots els investigadors, estudiosos i estudiants dels Països Catalans.

Però, si m'ho permeten, vull relacionar l'acte d'avui amb el que tingué lloc en aquesta mateixa sala el 23 de febrer passat, quan, en presència de l'actual conseller d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, presentàvem la revista *Contributions to Science*. L'acte d'avui és complementari del de fa dos mesos; més ben dit, aquell acte fou el complement del d'avui. Si ara acabem de guardonar treballs escrits en català, *Contributions to Science* és una revista que l'Institut d'Estudis Catalans publica en anglès. I això no és cap contradicció, com algú ha insinuat, sinó tot al contrari; forma part de la mateixa essència de l'Institut: estimular l'ús de la llengua catalana com a llengua d'expressió científica i, al mateix temps, facilitar la incorporació del nostre país als corrents científics més actuals. I, quan faig servir

l'adjectiu *científic*, ho faig en el sentit més ampli del terme; és a dir, abastant la ciència pròpiament dita, la tecnologia i les humanitats.

Contributions to Science és una revista predestinada a donar a conèixer Catalunya i els Països Catalans arreu, en tant que països científicament significatius. Avui estimulem que en aquest país, que ja és científicament important, els nostres estudiosos, investigadors i estudiants s'acostumin a expressar llurs resultats en català. Aquest és el missatge positiu de l'anomenat *procés de globalització*: només podrem ésser una part significativa d'aquest nou món globalitzat si som capaços de mantenir i enfortir la nostra identitat.

I això que ara sembla el *leitmotif* d'aquest segle XXI que aviat encetarem no és tan nou. És exactament el que predicava Enric Prat de la Riba ara fa gairebé cent anys. És el que predicava i era allò que practicà, quan, l'any 1907, creà l'Institut d'Estudis Catalans, i després, el 1911, creà les seccions Filològica i de Ciències: la primera, perquè tingués cura del procés de normativització —ortogràfica, lexicogràfica i gramatical— de la llengua, i la segona, perquè facilités la integració de Catalunya en els corrents científics europeus. I això és plenament vigent avui dia.

L'Institut d'Estudis Catalans se sent altament satisfet pel nombre i la qualitat de les obres presentades als seus

premis, i és per això que, en nom de tots els membres de l'Institut, vull agrair públicament a tots els qui han presentat treballs llur participació. Un agraïment especial i la més sincera felicitació als guanyadors dels premis per la qualitat de llurs treballs.

I encara una menció especial al senyor Manuel Sanchón, el qual, en nom de tots els guardonats, ha exposat breument el seu treball, titulat *Models matemàtics per a la transmissió del VIH/SIDA*. És tradició que cada any un investigador dels premiats exposi el seu treball, com a representació de tots els treballs guardonats. Hem considerat que alguna vegada havia de correspondre a un estudiant, un dels guardonats amb un dels premis convocats per les societats científiques de l'Institut, per tal com les vint-i-cinc societats científiques constitueixen una peça clau en aquesta complexa estructura que és l'Institut d'Estudis Catalans. Essent que aquest any 2000 la UNESCO el va declarar Any Mundial de les Matemàtiques, essent que aquest any la Societat Catalana de Matemàtiques organitza a Barcelona el III Congrés Europeu de Matemàtiques, essent que l'Institut va crear, ara fa setze anys, el Centre de Recerca Matemàtica, l'únic institut de matemàtiques dedicat específicament a la investigació, no solament a Catalunya sinó a tot l'Estat espanyol; per totes aquestes consideracions, ens semblà escaient que aquest

any qui ens dirigís la paraula fos l'estudiant guardonat amb el premi de la Societat Catalana de Matemàtiques. Gràcies, doncs, senyor Sanchón.

Aquest és el darrer acte que celebrem en aquesta sala, abans que demà mateix comenci a ésser desmantellada a fi de restaurar-la. Vostès, avui, han hagut de patir, espero que lleugerament, les molèsties d'aquestes obres de restauració i rehabilitació de l'edifici. Un edifici del segle xvii que acull una institució que vol continuar essent capdavantera durant el segle xxi. Per això les reformes d'aquests darrers anys no han estat només materials, sinó conceptuals, amb una presència de l'Institut en tots els àmbits culturals i científics de la nostra societat i en tots els territoris que compartim la mateixa llengua i configurem una mateixa

cultura: sense dependències polítiques, encara que això a vegades es pagui car: amb la independència i la llibertat de criteri només limitades pel rigor científic. Per això aquests tapissos flamencs del segle xvi que adornen les parets d'aquesta sala, un cop netejats i restaurats, seran perfectament compatibles amb el fons d'art que està formant l'Institut amb obres d'artistes actuals dels Països Catalans.

Història, però amb present i visió de futur: catalanitat, però amb projecció a l'exterior. La nostra voluntat és que, amb l'ajut de la societat catalana i molt especialment amb la d'estudiosos com els que avui hem guardonat, l'Institut d'Estudis Catalans sigui una institució plenament compromesa amb els desafiaments del segle xxi.

